

INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie z nowym skrzydłem

Kolejne wielkopolskie muzeum dzięki wsparciu finansowemu Samorządu Województwa Wielkopolskiego może rozpocząć nowy rozdział w swojej historii. Za ponad 23,5 mln zł Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie zyskało nowe skrzydło budynku. Jego uroczyste otwarcie odbyło się 10 września 2026 roku.

- To jedno z tych ważnych miejsc w Wielkopolsce, które powinniśmy wszyscy otaczać naszą troską. Dbać o to, aby te miejsca były odwiedzane. Taki jest cel modernizacji i dostosowywania naszych muzeów do oczekiwań współczesnych odbiorców. Staramy się to konsekwentnie realizować, aby stwarzać jak najlepsze warunki tym, którzy chcą poznawać historię. Szczególnie młodym ludziom. Zdajemy sobie sprawę, że w ich świadomości jest nadzieja na uniknięcie tego, co nie powinno się powtórzyć, czyli powrotu totalitarnej władzy bez kontroli – powiedział podczas otwarcia Marek Woźniak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego.

Marszałek podkreślił również, że: - Praca związana z przekazywaniem wiedzy i bolesnej historii musi nieustannie trwać. Ku przestrodze. Musimy zrobić wszystko, aby uniknąć jej powtórzenia. Aktywność muzeum w Żabikowie kierowana do młodych ludzi jest od lat bardzo konsekwentna, bogata i efektywna. Mając nowe narzędzia i nowe przestrzenie będzie mogła być jeszcze lepiej realizowana.

Rozbudowa Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie, która rozpoczęła się w 2024 roku obejmowała wykonanie nowego skrzydła budynku wraz z jego wyposażeniem i przygotowaniem do prowadzenia działalności wystawienniczej, konferencyjnej, edukacyjnej i archiwalnej.

W nowym skrzydle znajduje się także biblioteka, sala edukacyjna, magazyny zbiorów, a także sala konferencyjna, w której już od października odbywać się będą cykliczne „Czwartki Filmowe”. Co miesiąc gościć w niej będą również tematyczne wykłady.

W ramach inwestycji wykonano również elementy zagospodarowania i wyposażenia przestrzeni, system informacji wewnętrznej, mural przy wejściu do muzeum, mapę Kraju Warty oraz przygotowano projekty i realizację nowych wystaw. Powierzchnia nowego skrzydła to 1049,40 m², po rozbudowie łączna powierzchnia obiektu to 1555,90 m².

- Otwieramy nowy gmach, którego budowę podjęto dzięki staraniom Samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz osobistemu zaangażowaniu Pana Marszałka. Muzeum staje się przede wszystkim ośrodkiem pozaszkolnej edukacji historycznej, zwłaszcza dla młodego pokolenia. W nowym gmachu istnieją warunki sprzyjające nie tylko prowadzeniu badań nad historią i teraźniejszością, ale też wyciąganiu wniosków na dziś. Otaczamy czułą pamięcią wszystkich więźniów niemieckich obozów nazistowskich w Wielkopolsce, prosząc o opatrność i podejmując starania, aby nasza wiedza o ich męczeństwie nie była kiedyś naszym osobistym doświadczeniem – mówiła podczas uroczystego otwarcia Anna Ziółkowska, Dyrektorka Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie.

Ważnym elementem zagospodarowania przestrzeni przy nowym skrzydle jest mural. Jego kompozycja została zainspirowana płaskorzeźbą ze „Ściany Śmierci” autorstwa Józefa Gosławskiego oraz współczesnymi interpretacjami sztuki pamięci. Mural przedstawia zgeometryzowane, uproszczone twarze – symboliczne portrety ofiar, wyrażające pamięć o bólu, oporze i godności. Frontalne ujęcie oraz monochromatyczna kolorystyka podkreślają powagę przekazu. Malowidło upamiętnia tragiczne losy więźniów niemieckiego obozu karno-śledczego w Żabikowie oraz zbrodni dokonanych na działaczach podziemia i mieszkańcach Kraju Warty.

Rozbudowa stworzyła również przestrzeń do przygotowania nowych wystaw. Wystawa „Ślady przeszłości na terenie byłego niemieckiego Obozu karno-śledczego w Żabikowie” jest poświęcona artefaktom

odnalezionym na terenie muzeum w trakcie realizacji inwestycji rozbudowy. Z kolei „Otwieramy magazyny, świadectwa historii muzeów w Żabikowie, Forcie VII i Chełmnie nad Nerem” prezentuje muzealia obejmujące m.in. dokumenty i pamiątki dotyczące osób osadzonych przez Niemców w Żabikowie i Forcie VII, obiekty związane z pracą przymusową Żydów w Wielkopolsce, przedmioty dokumentujące życie Polaków pod okupacją niemiecką.

Z kolei wystawa „Sprawcy”, zajmująca piwnicę budynku nazywanego tzw. willą komendanta, łączącego oba skrzydła Muzeum jest opowieścią o członkach kadry obozowej.

W ramach przygotowania obiektu do użytkowania uwzględniono potrzeby osób niewidomych i słabowidzących.

W uroczystym otwarciu nowego skrzydła wzięli udział również m.in.: Tatiana Sokołowska, Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, Katarzyna Kretkowska, Członkini Zarządu Województwa Wielkopolskiego, Radni Województwa, Karolina Fabiś-Szulc, I Wicewojewoda Wielkopolska, Grzegorz Ganowicz, Przewodniczący Rady Miasta Poznania oraz Małgorzata Machalska, Burmistrz Miasta Lubonia.

Niemiecki obóz karno-śledczy w Żabikowie koło Poznania został założony w kwietniu 1943 r. Do wiosny 1944 r. funkcjonował równolegle z obozem w Forcie VII w Poznaniu, którego był kontynuacją. W chwili likwidacji obozu, 27 kwietnia 1944 r., w Forcie VII przebywało 750 więźniów.

Do dnia 19 stycznia 1945 r. ujęto w ewidencji nazwiska 21 624 więźniów. W obozie żabikowskim rozstrzelano żołnierzy z Poznańskiego i Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej (łącznie przebywało tu około 1 500 członków tej organizacji, jak i scalonych z nią później – Narodowej Organizacji Wojskowej i Polski Niepodległej), członków Szarych Szeregów, a także Polskiej Partii Robotniczej.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie